

POSTANOWIENIE

20 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Adam Doliwa

na posiedzeniu niejawnym 20 stycznia 2026 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w W.
z udziałem M.B. i A.B.
o wpis do działu IV księgi wieczystej nr [...],
na skutek skargi kasacyjnej A.B.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Tarnowie
z 30 grudnia 2024 r., I Ca 592/24,

1. odrzuca skargę kasacyjną;

2. zasądza od uczestnika A.B. na rzecz wnioskodawcy 240 (dwieście czterdzieści) złotych z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego postanowienia uczestnikowi A.B. do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Uczestnik A.B. wywiódł skargę kasacyjną na postanowienie Sądu Okręgowego w Tarnowie z 30 grudnia 2024 r., wydanego w sprawie z wniosku Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w W. – Oddział w T. z udziałem M.B. o wpis do działu IV księgi wieczystej nr [...] hipoteki przymusowej.

Skarżący wskazał, że istnieje potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości, tj. art. 183¹⁵ § 1 i 2 w zw. z art. 183¹⁴ § 3 w zw. z art. 626⁸ § 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, a zarazem kwalifikowanym pismem procesowym o ściśle określonej przez ustawę treści.

Zgodnie z art. 398¹ § 1 k.p.c. skarga kasacyjna przysługuje od wydanego przez sąd drugiej instancji prawomocnego wyroku lub postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli:

- 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne;
- 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów;
- 3) zachodzi nieważność postępowania lub
- 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Stosownie do art. 398⁵ § 1 k.p.c. skargę kasacyjną wnosi się do sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie, w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem stronie skarżącej.

Skarżący przez Sądem drugiej instancji był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika – adw. M.S.

Odpis postanowienia z 30 grudnia 2024 r. w sprawie I Ca 592/24 oddalającego apelację (k. 822) został uznany za doręczony pełnomocnikowi uczestnika A.B. - 28 lutego 2025 r. (epo k. 857).

Wniosek o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia postanowienia z 30 grudnia 2024 r. w sprawie I Ca 592/24 złożyła jedynie uczestniczka M.B. (pismo k. 845). Odpis postanowienia z uzasadnieniem został doręczony M.B. 24 lutego 2025 r. (epo k. 859).

Pełnomocnik uczestnika A.B. nie złożył wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia postanowienia z 30 grudnia 2024 r. w sprawie I Ca 592/24. Wniosek z 2 stycznia 2025 r. (k. 832) dotyczył jedynie postanowienia z 30 grudnia 2024 r. wydanego w sprawie I Ca 591/24.

Z uwagi na treść art. 398⁵ § 1 k.p.c., który początek terminu do wniesienia skargi kasacyjnej wiąże z doręczeniem stronie skarżącej orzeczenia z uzasadnieniem, w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że warunkiem umożliwiającym zaskarżenie orzeczenia (wyroku, postanowienia) sądu drugiej instancji skargą kasacyjną do Sądu Najwyższego jest złożenie przez stronę wniosku, o którym mowa w art. 387 § 3 k.p.c. Gdy strona z takim żądaniem nie wystąpiła albo występując z nim, przekroczyła siedmiodniowy termin do zgłoszenia żądania doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem (art. 387 § 3 k.p.c.), dwumiesięczny termin, przewidziany w art. 398⁵ k.p.c., w ogóle nie może rozpocząć biegu, a tym samym niemożliwe jest wniesienie skargi kasacyjnej. Złożenie wniosku o doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem w terminie tygodniowym od dnia ogłoszenia sentencji, zgodnie z art. 387 § 3 k.p.c., stanowi zatem bezwzględną przesłankę dopuszczalności wniesienia skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 27 czerwca 2023 r., II CSKP 397/22).

Podniesione w skardze twierdzenie, zgodnie z którym doręczenie postanowienia z uzasadnieniem nastąpiło 24 lutego 2025 r. (k. 869) nie znalazły odzwierciedlenia w aktach sprawy, bowiem doręczenie w wskazanej dacie dotyczyło innego uczestnika.

Jeśli strona nie zażądała sporządzenia uzasadnienia orzeczenia i doręczenia go z uzasadnieniem lub jeśli wniosek został złożony z przekroczeniem terminu, to nawet w sytuacji, w której sąd drugiej instancji doręczył stronie odpis orzeczenia z uzasadnieniem, termin do wywiedzenia skargi kasacyjnej nie zaczyna swojego biegu, a wniesiona skarga podlega, jako niedopuszczalna z innych przyczyn,

odrzućeniu na podstawie art. 398⁶ § 2 w związku z art. 398⁵ § 1 i art. 387 § 3 k.p.c. Wobec tego wadliwe doręczenie stronie odpisu wyroku z uzasadnieniem nie sanuje braku obligatoryjnego wniosku strony o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem i nie otwiera stronie terminu do złożenia skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 6 sierpnia 2025 r., III UZ 5/25).

Z tej przyczyny Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. odrzucił skargę kasacyjną.

O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnął zaś na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 i § 5 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Adam Doliwa

(P.H.)

[a.ł]